

THEMA: VERHALEN VERTELLEN

- Mijn bijzondere ouders – 3
- Verhalen over deze tijd – 3
- 75 jaar Bevrijding – 4/5
- Als Pasen en Pinksteren op één dag vallen – 6/7
- Verhalen vertellen over het muisje Frederick – 8/9
- Vele gezichten – 10/11
- Uit de kerkenraad – 12
- In Memoriam – 13
- Collectebestemmingen – 14
- Column – 15
- Kerkdiensten – 16
- Gedicht van de maand – 16

Kom-in-de-kring viering voor kinderen tot ongeveer groep 3

Durf te dromen; Brontorina

Door Aliza Hoomans

Als kind ben ik niet opgegroeid in een 'naar de kerk gaand' gezin maar op jonge leeftijd hoorde ik dat je elke zondag naar de zondagschool in de plaatselijke kerk kon gaan. En wat vond ik dat geweldig, want ik was en ben dol op verhalen. Heerlijk, luisteren naar een verhaal, ontdekken wat nu de betekenis van dat verhaal was en is.

Toen ik als jeugdwerker aan de slag ging bij VDGA werkten ze al met de jongste kinderen met de Kom-in-de-Kring methode, en wat een genot was dat. Elke viering een ander verhaal, net zo als in de kerk. En u herkent het vast wel. Je kent een Bijbelverhaal maar door de inleiding, de preek en de levensfase waar je in zit opent het een nieuwe laag en 'zie' je het verhaal ineens in een ander daglicht. Hoe verrassend is dat soms.

In dit stuk wil ik jullie graag 'meenemen' naar de kelder van de Singelkerk en een Kom-in-de-Kring viering met jullie bespreken. Oké, het is een viering

gemaakt voor kinderen MAAR het fijne van prentenboeken is, dat ze net zoals Bijbelverhalen gelaagd zijn. Iedere keer dat je ze (voor)leest haal je er iets anders uit. Voor dit stukje heb ik gekozen voor Brontorina, geschreven door James Howe met illustraties van Randy Cecil, uitgegeven door Lemniscaat. Brontorina is een verhaal met weinig tekst. James Howe had maar weinig woorden nodig om de droom van een dinosaurus te beschrijven. Maar als je het verhaal (voor)leest mis je helemaal niets. Dit komt ook doordat de tekst zo goed aangevuld wordt door prachtige illustraties die Randy Cecil heeft gemaakt. Hij heeft zachte warme kleuren gebruikt voor de tekeningen. Brontorina danst heel wat af en het is vast niet makkelijk om die danspasjes te tekenen, maar het is Randy Cecil heel goed gelukt. Een dansende dinosaurus heeft er zelden zo elegant uitgezien! Brontorina is een hartverwarmend verhaal over het geloven in je dromen én in jezelf.

Iedere viering bestaat, net zoals in een kerkdienst, uit vaste rituelen. De kinderen starten in hun eigen ruimte, onder in de kelder van de Singelkerk. Op tafel staat een kaars en een doos. We ontsteken een kaars, zingen een lied en spreken een gedicht uit:

*We zijn gekomen groot en klein
In de kring zoals we zijn
Een beetje...
Een beetje blij,
Iedereen hoort erbij
We zijn gekomen groot en klein
Even kijken wie er zijn...
En God lieve God waar ben jij
We zien je niet
Maar jij bent dichtbij*

Daarna kijken we in de doos. Elke keer zit er iets in de doos wat al te maken heeft met het verhaal. Tijdens deze viering zitten er balletschoenen in. En stellen we daar vragen bij:

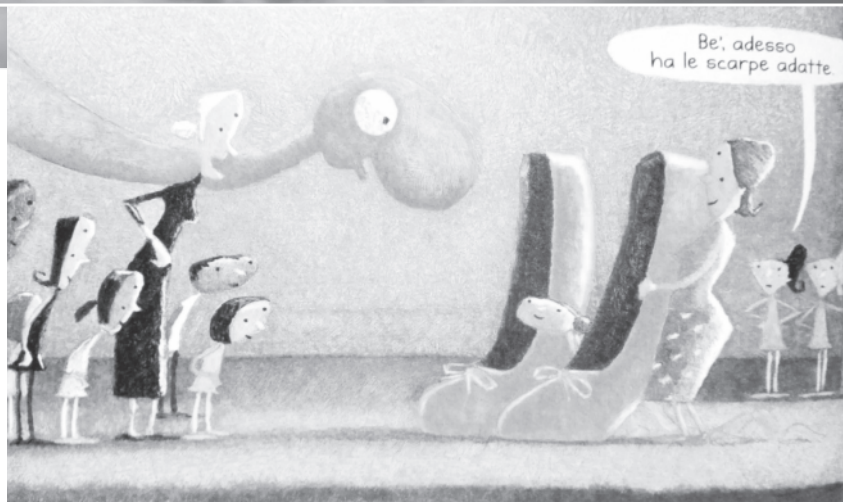
Hé, wat zijn dit? Balletschoenen? Dat kun je daarmee doen? Dansen? Zou het verhaal van vandaag ook over dansen gaan?

Vervolgens lezen we het verhaal.

Brontorina heeft een droom: ballerina worden. Op een dag besluit Brontorina dat ze haar droom waar gaat maken. Ze klopt aan bij de balletstudio van Madame Lucille en vertelt dat ze graag ballerina wil worden. Madame Lucille is verbaasd. Ze heeft nog nooit een dinosaurus als leerling gehad. En Brontorina heeft geen goede schoentjes. Als Brontorina aan Madame Lucille belooft dat ze goed uit zal kijken dat ze de andere leerlingen niet plet, mag ze meedoen met de les.

'Wat dans je elegant!' riep Madame Lucille. Brontorina bloosde ervan. 'Ik zie er dan wel uit als een dinosaurus. Maar in mijn hart...' '...ben je een ballerina!' riepen Emma en Sam.

Brontorina doet erg haar best. Maar bij elke beweging schudt de studio door haar gewicht en de andere leerlingen zijn vooral bezig met het ontwijken van haar grote staart en poten. Madame Lucille begint te twifelen of Brontorina wel mee kan blijven doen. De studio is te klein en hoe kan een balletdanser haar ooit boven zijn hoofd tillen? Maar net als Brontorina met de balletlessen wil stoppen, komt er een verrassing. De moeder van een van de leerlingen heeft schoenen gemaakt voor Brontorina.



Brontorina straalde. 'Ze passen precies!' riep ze. Nu ben ik een echte ballerina. Of nou ja... als ik maar niet zo groot was.' 'O la la,' zei Madame Lucille. 'Ik begrijp het ineens. Jij bent niet te groot. De studio is te klein.'

En dus gaan Madame Lucille en de andere dansers op zoek naar een nieuwe studio. Eentje die groot genoeg is voor Brontorina's talent.

We praten na over het verhaal. 'Wat vonden jullie van het verhaal?', 'Kon Brontorina goed dansen?', 'Wat gebeurde er toen ze in de balletschool wilde dansen?', 'Lukte dit?', 'Waarom niet?', 'Wat voor oplossing bedacht madame Lucille?'

En dan gaan we iets met het verhaal doen. In het geval van deze viering dansen we op klassieke muziek, tekenen de kinderen terwijl ze luisteren naar klassieke muziek, kijken ze een balletfilmpje op YouTube of het tekenen/kleuren hun eigen Brontorina.

Elke viering eindigt met een gebed.

*Lieve God,
Wat fijn
dat we vandaag
weer bijeen mogen komen.*

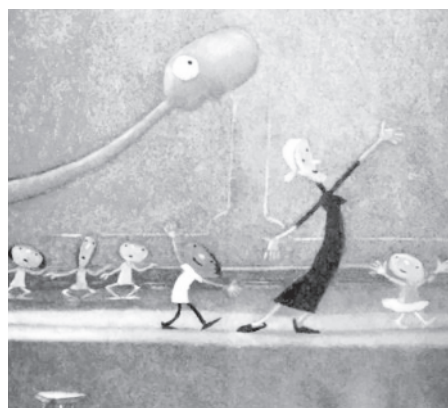
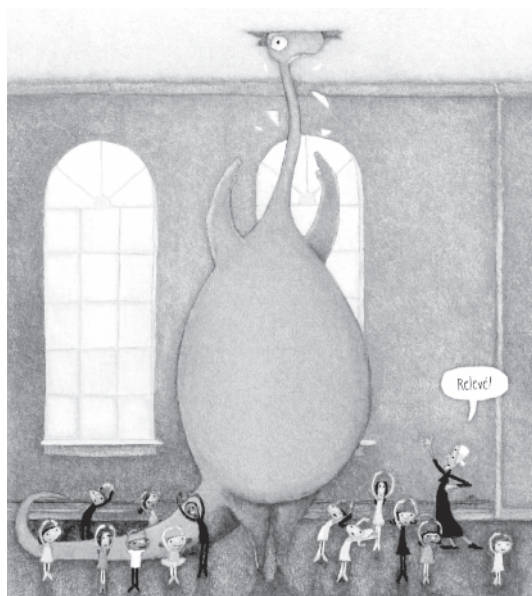
*Wat fijn dat we
dit boek mogen lezen met elkaar.*

*Brontorina heeft een droom,
zij wil ballerina worden.
Ook al is ze groot,
ze krijgt toch een kans
van Madame Lucille.*

*Ook wij hebben dromen
Wij willen ook groot in iets worden
Wilt u ons daar
net zoals madame Lucille bij helpen?
Zodat ook
onze dromen
waar worden?
Amen*

Na afloop komen de kinderen vlak voor het slotlied terug in de kerkdienst en zo nemen ook onze jongste kinderen deel aan onze diensten.

Elke tweede en vierde zondag van de maand zijn de jongste kinderen welkom in de kelder bij de Kom in de kring viering. Kom eens langs, neem uw kinderen/kleinkinderen mee en laat u verwonderen.



Mijn bijzondere ouders

Door Adriaan Jesse

Mijn ouders zaten allebei in een andere verzetsgroep voor hulp aan onderduikers, vooral joodse. De groep van mijn vader, Cornelis Jesse, was twaalf mensen groot. O.a. de broer van mijn vader, oom Wim. De leider van de groep was de beste vriend van mijn vader, voor mij oom Jan Willems. Mijn vader had angstcomplexen. Daarvoor had hij in zijn jeugd in Pavillioen 3 van het W.G. gezeten. Desondanks vond hij dat hij vanuit zijn atheïstische levensovertuiging iets moest doen. Elke keer als hij iets moest doen voor de onderduikers moest hij zijn angsten overwinnen. In de loop van mijn leven ben ik mijn vader gaan zien als een held. Van de twaalf leden van deze groep zijn er elf omgekomen. Oom Wim is in maart 1945 gecrepeerd in Buchenwald. Oom Jan Willems is in de Euterpestraat (het adres van de SD, de SicherheitsDienst) veertien dagen verhoord en gemarteld. Deze beer van een man van ruim twee meter heeft niets gezegd. Als hij was doorgeslagen waren er zeer veel mensen omgekomen. Dit speelde in de tweede helft van 1943. Toen oom Jan Willems, ondersteund door twee mensen, naar kamp Vugt werd afgevoerd zag hij nog kans om via een bekende betrouwbare politieagent een briefje voor mijn vader af te geven. Waar om Jan gebleven is, is onbekend.

Mijn moeder, geb. Lap, 'pikte gewoon niets'. Zij had een doperse opvoeding genoten; was op haar zestiende jaar op het geloof afgeknapt omdat haar grootmoeder op een vreselijke manier met een wekenlang sterfbed is overleden. Maar moeder was, zo heb ik later begrepen, in woord en daad, maar zonder geloof, totaal dopers. Zoals ik al zei: 'zij pikte niets'. Een voorbeeld: een Duitse officier vroeg haar op de Overtoom de weg. Haar reactie: 'So weit möglich nach das Osten'. Een rijks-Duitse vrouw zei in de groentewinkel: Ich bin ein Kind von Hitler. Reactie van Ma: 'Ik dacht dat

die impotent was.' Hevige ruzie. Tegen spertijd kwam de groentenman aanbellen. Ma deed open waarop de groenteman zei: 'O het is goed' en liep weg. Hij was kennelijk komen kijken of de vier jongens van Jesse niet alleen waren. Vader was al ondergedoken.

Het grootste voorbeeld: mijn oudste broer Dolf was naar het 'Bosplan' gegaan en kwam niet thuis voor spertijd, 8 uur 's avonds. Ma ging naar het politiebureau Overtoom. Daar hoorde ze dat er een razzia was geweest bij het Haarlemmermeerstation. De opgepakte mensen waren naar het koloniaal museum gebracht, waar de Grüne Polizei zat. De volgende ochtend ging Ma op de fiets met mij achterop naar het museum. Een schildwacht vertelde dat de opgepakt 's avonds nog naar de Euterpestraat waren gebracht. Wij naar de Euterpestraat. Ma bonkte op de deur totdat er iemand opendeed. Ze moest terugkomen als de zaak open was. Toen de zaak open was wij daar weer heen. Veel mensen, die zich daar moesten melden, gingen naar binnen. Plotseling een hevige geschreeuw in het Duits. Iedereen moest naar buiten. Maar een liet zich de tent niet uit vloeken: Ma Jesse. Zij pikte het niet. Zij hadden G.v.D. haar zoon. De tierende mof bond in. 'Warum, gnädige Frau, so böse?' Mijn broer Dolf was nog geen vijftien jaar. Dan moest je een persoonsbewijs hebben. Maar hij was veertien. Ma moest bewijzen dat Dolf veertien was. Ik was er niet bij; ik paste op de fiets. Maar ik zie haar voor me met vuurspuwende ogen, met haar wijsvinger op zijn bureau tikkend: 'U zorgt ervoor dat mijn zoon thuis komt'. De volgende dag was mijn broer thuis. Die mof moet gedacht hebben: Ik wou dat alle Duitse vrouwen zo waren, dan winnen we de oorlog vast.

Dat Ma nooit is opgepakt en ongeschonden de oorlog overleefd heeft is een wonder.

Verhalen over deze tijd

Door Essemie van Dunné

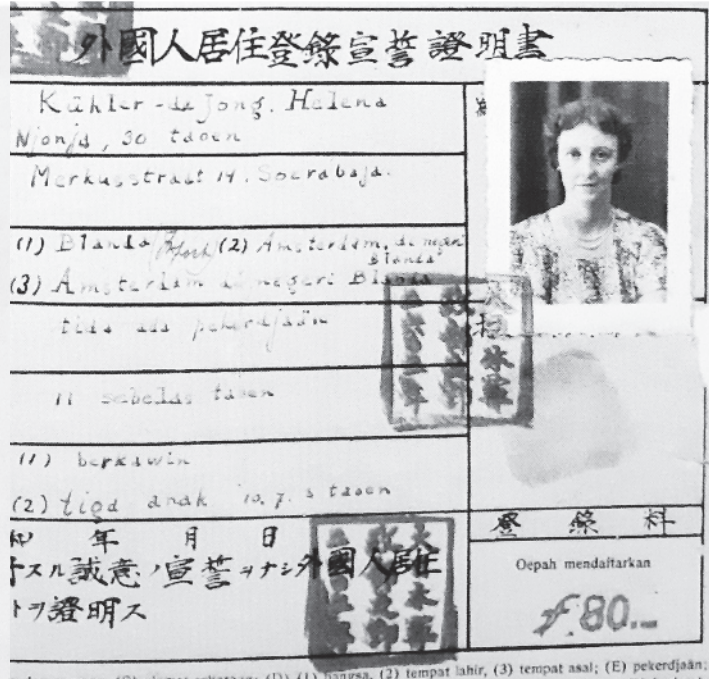
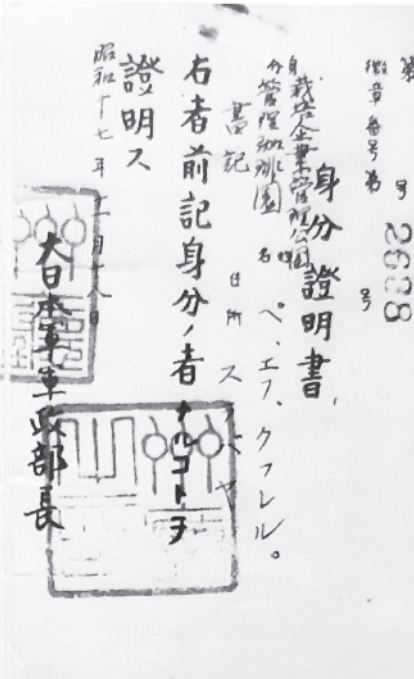
Als ik vrienden spreek, via de telefoon of Zoom, als ik mijn bijbelkring begin, vragen we elkaar steevast: Hoe gaat het? Hoe beleef je deze tijd? Hoe werkt de quarantaine voor jou? Ben je gezond? Maak je je zorgen om mensen? Belangrijke vragen, we wisselen uit, vertellen elkaar hoe we ons voelen, hoe we deze tijd beleven.

We vertellen elkaar ook wel ervaringen. En zo beginnen verhalen te komen, uit gewoontes die ontstaan door het nieuwe ritme, verhalen met nieuwe emoties in een veranderde wereld. In deze veranderde wereld ontdekken we van alles. Relaties kunnen wat veranderen, we durven, doen en zeggen andere nieuwe dingen.

En dus ontstaan onze verhalen. Wij weten maar al te goed wat verhalen kunnen brengen. We weten hoe belangrijk ze zijn. We weten hoe we ze moesten koesteren, hoe natuurlijk ze tot stand komen, en hoe zorgvuldig ze gepolijst moeten worden. De verhalen, dat is meer dan de gebeurtenissen. De verhalen zijn geslepen gebeurtenissen, het licht dat erop schijnt valt in kleuren uiteen. Welke verhalen zullen we over deze tijd vertellen? Welke rol spelen wij in de verhalen? We kunnen de feiten maar een klein beetje beïnvloeden, maar de kleuren van deze tijd, de rol die we spelen en daarmee de verhalen we vertellen, nu en later, over mens-zijn in deze tijd, die zijn van ons.

Een bekroning op de Corona-tijd zou een bundeling van deze verhalen zijn. Van onze verhalen. Wie heeft een verhaal voor onze verzameling? Een verhaal om door te vertellen, om later terug te lezen, voor ons allemaal.

Dit is een oproep. Schrijf, vertel, polijst, en stuur ze aan ons, de verhalen. En mochten ze nog niet komen, leef dan zo, dat de mooie verhalen kans hebben, in ons midden, te ontstaan.



75 jaar Bevrijding

Door Nelleke Blokland-Kühler

Wat betekent dat als je zelf de oorlog niet hebt meegemaakt maar bent opgegroeid in een gezin dat de internering in de Jappenkampen nooit helemaal achter zich heeft gelaten?

Persoonsbewijzen van mijn ouders
Ik ben geboren in 1948 als nakomertje, mijn zus was toen 16, mijn broers 14 en 10 jaar oud. Zij zijn allemaal geboren in Indië en zaten vanaf 1943 in twee verschillende kampen, in Tangerang en in Adek; het laatste stond onder het gezag van de beruchte kampcommandant Sonei. In Tangerang was mijn vader nog een tijd bij het gezin maar hij ging vandaar op transport naar Grogol, Bandoeng en Bankong bij Semarang. Mijn moeder was vaak ziek en lag lang in het kampziekenhuis, mijn zus moest voor haar broertjes zorgen. Zij heeft op latere leeftijd haar herinneringen op schrift gesteld en haar zoon heeft daar na haar overlijden er een boek van gemaakt dat we eind vorig jaar gekregen hebben. Ik lees veel dingen waarover we eerder samen gesproken hebben maar ze heeft niet alles beschreven wat ze wel heeft verteld, misschien wilde ze de ergste beelden niet beschrijven of liever vergeten maar dat kon ze niet, tot op hoge leeftijd waren haar reacties bepaald door wat ze had meegemaakt.

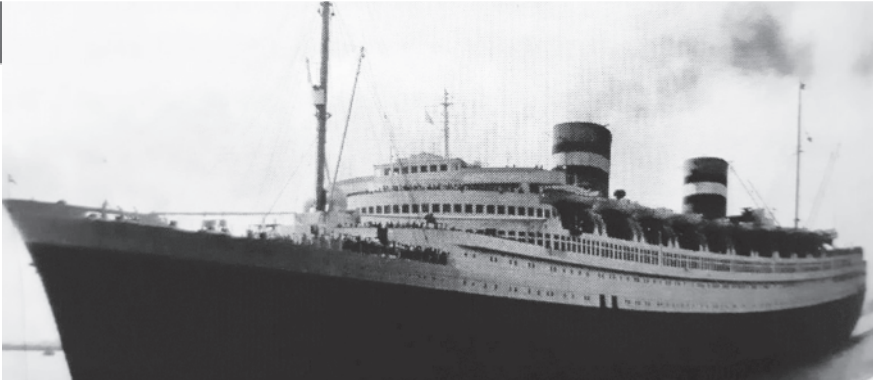
Na de bevrijding op 15 augustus 1945 (ze hoorden dat trouwens pas op 19 augustus, de dag dat mijn oudste broer 11 werd en zou moeten verhuizen naar een mannenkamp, dus dat hoefde gelukkig niet) bleven ze nog een tijd in Adek en werden nu beschermd door de Jappen tegen de pemoeda's. Mijn vader was in Bankong ernstig verzwakt en kwam na een moeizame reis in

Persoonsbewijzen van mijn ouders

september ook naar Adek. Wat later verhuisden ze naar de Garoetweg buiten het kamp en woonden in bij een typiste van de Javasche Bank waarvoor mijn vader werkte; de straat werd bewaakt door Sikhs en de Europeanen waren hun leven niet zeker. Wel konden ze eindelijk weer brieven naar de familie in Holland sturen.



De waszaal in de kampen



De Nieuw Amsterdam

December 1945 vertrokken ze uit Tandjoeng Priok met HMS Glenroy, een Engels landingsvaartuig, naar Singapore; ze sliepen met 100 passagiers in de eetzaal en bleken achteraf dwars door een mijnenveld te zijn gevaren. In Ceylon gingen ze aan boord van de Nieuw Amsterdam; tweemaal zoveel passagiers als waar plek voor was dus om de beurt slapen, de groteren overdag; zo liep mijn zus 's nachts over het dek en zag hoe passagiers, die bezweken waren aan de mazelenepidemie die was uitgebroken, overboord werden gezet. Na het Suezkanaal kregen ze in Ataka kleren, van het Rode Kruis maar ook daarin hadden ze het koud. In januari 1946 kwamen ze aan in Southampton, van daar voeren ze met de Almanzora, die een paar keer heen en weer moest varen en waar ze in het ruim moesten slapen, naar Amsterdam. Na aankomst moesten ze aan dek blijven in de ijzige wind want ze werden verwelkomd door prinses Juliana die een lange speech hield vanuit een warme loods, te horen via loudspeakers; pas toen mijn moeder begon te schreeuwen dat ze 'eraf' wilde (waarvoor mijn zus zich schaamde) mochten ze eindelijk de loopplank af en stonden dus op veel krantenfoto's als eerste repatrianten. Ze werden opgevangen bij de ouders van mijn moeder in het huis op de Willemsparkweg waar wij nu nog steeds wonen. Na een week of twee ging mijn vader aan het werk (de Javasche bank bestond toen nog) want er moest brood op de plank, de kinderen gingen naar school, mijn zus naar de 2e klas van het Barlaeus; dankzij bijlessen van mijn vader in de nadagen van het kamp en aan boord van de boot kon ze goed meekomen maar ze werd in het begin wel als een rariteit beschouwd vanwege gekke kleren en Indische spraak.

In ons gezin waren Indië en de kampen altijd op de achtergrond aanwezig. Er werden veel Maleise woorden gebruikt. Als ik het gevoel had door broers of ouders

onrechtvaardig behandeld te worden dan was er altijd de reactie "ja, maar jij hebt niet in de Jappenkampen gezeten". Mijn vader weigerde iets over het kamp te vertellen en wilde nooit iets met Japan of Japanse producten te maken hebben. Mijn moeder sprak wel over het kamp maar vooral met vriendinnen uit die tijd en wilde nooit ergens voor in de rij staan (voor eten of voor een toilet) of gaan kamperen. Mijn zus (die eigenlijk meer mijn moeder was, ik ben tot mijn 10e vooral in haar gezin opgegroeid) had vooral in haar latere leven veel last van herinneringen die boven kwamen en heeft die na haar 70e op schrift gesteld en er veel over gepraat met de jongste broer en mij. Mijn jongste broer had geen enkele herinnering aan Indië, hij was 7 toen ze er vertrokken, later toen hij er rondreisde kwamen met de geuren de herinneringen terug die mijn zus dan weer kon plaatsens.

Het ouderlijk gezin is na de echtscheiding van mijn ouders rond mijn 12e jaar steeds meer uit elkaar gevallen. En ook van al die Indische "ooms en tantes" die bij ons over de vloer kwamen overleefde bijna geen enkel huwelijk. Mijn ouders hadden onderling geen contact meer tot de geboorte van onze oudste zoon, 18 jaar



Het gezin in de zomer van 1946 na terugkomst in Nederland; v.l.n.r. zus, jongste broer, vader, 'Indische tante', moeder, oudste broer

later in 1978, daarna onderhielden ze weer een briefwisseling (mijn vader woonde toen in Engeland). Vader overleed in 1980, moeder in 1992. Na het overlijden van mijn oudste broer en daarna mijn zus proberen mijn jongste broer en ik de familieverhalen te bewaren voor de volgende generatie.

Mijn eerste herinnering aan 'bevrijdingsdag' is nog steeds verwarrend. Het was 1951, mijn moeder had de vlag uitgehangen op 15 augustus. Er belde een politieagent aan die haar vertelde dat die vlag daar niet mocht hangen, want het was geen feestdag. Mijn moeder reageerde niet zo aardig en zei iets in de trant van dat hij nog in de luiers lag toen Indië werd bevrijd en dat dit wel degelijk gevierd moest worden. Vervolgens werd ze gesommeerd de vlag binnen te halen; toen ze weigerde moesten we samen mee naar Bureau Lijnbaansgracht, ik had nog nooit in een auto gezeten en vond dat een prachtig avontuur. Ik mocht voorin bij een agent op schoot, mijn moeder achterin met de agent die haar had opgebracht. Op het bureau kreeg ik thee en een koekje, mijn moeder verdween met de agent door een deur. Blijkbaar werd mijn vader gebeld want die kwam later aanzetten, kwaad, want uit een bespreking gebeld, toen in een taxi naar huis, weer een avontuur maar iedereen was kwaad. Maar zo ging men in Nederland na de oorlog om met oud-Indiëgangsters. Er is een generatie overheen gegaan voor de verhalen verteld konden worden en daarom is het belangrijk ze te blijven vertellen.

*Pinksteren.
Illustratie
Gilian Chapman*

Als Pasen en Pinksteren op één dag vallen

Door Mieke Krebber



Als je zegt: ... als Pasen en Pinksteren op een dag vallen ... dan bedoel je: dat zal nooit gebeuren.

Maar dat kan wel volgens het evangelie naar **Johannes**.

In Joh. 20 vertelt Johannes: Vroeg op de eerste dag van de week, toen het nog donker was, kwam Maria van Magdala bij het graf. Dan volgt het verhaal van het lege graf, Petrus en de andere leerling, van wie Jezus veel hield, snellen naar het graf en zien de linnen doeken liggen. De andere leerling geloofde. Daarna gaat Petrus het lege graf in. Maria Magdalena blijft achter en spreekt met Jezus, die ze eerst niet herkende. Jezus zegt dan tegen haar – de bekende woorden – Houd me niet vast, of in een oudere vertaling: raak me niet aan. 'Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. ...'

En dan: Op de avond van die eerste dag van de week... Jezus verschijnt aan de leerlingen. Hij zegt: Ik wens jullie vrede... Zoals de Vader mij heeft uitgezonden, zo zend ik jullie uit. Na deze woorden blies hij over hen heen en zei: Ontvang de heilige Geest. Bij Johannes vallen Pasen en Pinksteren dus op een dag. Henk Leegte refereerde hier ook aan in zijn preek met Pasen.

In de het laatste hoofdstuk, dat waarschijnlijk niet van Johannes is nog een verschijning van Jezus aan het meer van Galilea; ook hier weer de rivaliteit tussen de leerling die Jezus liefhad en Petrus bij het aan land brengen van de visvangst.

Maar wat vertellen de andere evangelisten over de periode tussen Pasen en Pinksteren?

Marcus – het oudste evangelie – vedelt het verhaal over het lege graf iets uitvoeriger. Maria uit Magdala en Maria de moeder van Jacobus gaan naar het graf om hem te balsemen. Ze zien dat de steen van het graf is gewenteld. Als ze het graf binnegaan, zien ze een jongeman in het wit gekleed die zegt: Hij is uit de dood opgewekt ... hij gaat jullie voor naar Galilea... Ze waren zo geschrokken dat ze tegen niemand iets zeiden.

Wat daarop volgt wordt beschouwd als een later toevoeging aan het evangelie. Marcus vertelt dus niets over Hemelvaart en Pinksteren. Het verhaal over Jezus is bij Marcus het verhaal over de man Jezus van Nazareth die in zijn leven verkondigde wat Gods bedoeling is met de mensen en de wereld.

Matteüs volgt Marcus voor een groot deel bij het verhaal over het lege graf. Maria uit Magdala en de ander Maria gaan naar het graf kijken. Plotseling begon de aarde hevig te beven, want een engel van de Heer daalde neer... en rolde de steen weg en ging erop zitten. De bewakers vielen als dood neer. De engel zei tegen de vrouwen: wees niet bang ... hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zul je hem zien. Opgetogen verlaten ze het graf. Op dat moment komt Jezus op hen af. Ze liepen op hem af en grepen zijn voeten en bewezen hem eer. Jezus: 'Wees niet bang. Ga mijn broeders vertellen dat ze naar Galilea moeten gaan, daar zullen ze mij zien.'

De bewakers gaan naar de stad en vertellen aan de hogepriesters het gebeurde. Zij krijgen zwiiggeld. De elf leerlingen gaan naar Galilea, naar de berg waar Jezus hen had onderricht. Jezus: "Maak alle volken tot mijn leerlingen en doop hen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. ..."

Bij Matteüs dus na de opstanding slechts een verschijning en wel op de berg in Galilea. Geen hemelvaart en geen uitstorting van de Heilige Geest. In het zendingsbevel wordt een formulering gebruikt die afkomstig is van de praktijk in de gemeente in de tijd van Matteüs.

Lucas is de enige die een uitgebreid verhaal vertelt over de uitstorting van de Heilige geest, het Pinksterverhaal, in De Handelingen van de Apostelen. In het Lucasevangelie is het Jozef van Arimatea die het lichaam van Jezus van het kruis haalt, het in doeken wikkelt en in een rotsgraf legt dat nog nooit was gebruikt. Vrouwen, die met Jezus waren meegereisd uit Galilea bereiden geurige olie en balsem. De volgende dag gaan zij naar het graf en zien dat de steen is weggerold. In dit verhaal staan er dan plotseling twee mannen in stralende gewaden bij hen. 'Hij is niet hier, hij is uit de dood opgewekt'. Daarna meldt Lucas wie die vrouwen waren: Magdalena van Magdala, Johanna en Maria de moeder van Jacobus en nog enkele andere vrouwen. Petrus rent naar het graf; hij gaat terug vol verwondering.

Diezelfde dag gaan twee leerlingen op weg naar Emmaüs. Jezus verschijnt aan hen; gaat met hen mee naar huis. Hij nam het brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood en gaf het hun. Zij herkenden hem. Maar hij werd onttrokken aan hun blik. Ook hier een formulering over het breken van het brood, die gebruikt werd in de gemeente, die Lucas kende.

Terwijl de twee hun verhaal vertellen aan de elf en de anderen in Jeruzalem verschijnt Jezus aan hen – een geestverschijning. Maar Jezus zegt: raak me aan, en hebben jullie iets voor me te eten. Jezus legt uit dat alles wat in Wet, de Profeten en de Psalmen over hem staat in vervulling moest gaan. Hij eindigt met: blijf in de stad totdat jullie met kracht uit de hemel zijn bekleed. Hij nam hen mee de stad uit tot bij Bethanië. En terwijl hij hen zegende ging hij van hen heen en werd opgenomen in de hemel. Hemelvaart. De leerlingen keerden terug naar Jeruzalem, waar ze voortdurend in de tempel God loofden.

In zijn tweede boek, De Handelingen van de Apostelen, beschrijft Lucas uitgebreid de uitstorting van de Heilige geest. In het eerste hoofdstuk meldt hij dat Jezus na zijn dood meermalen heeft bewezen dat

hij leeft: gedurende veertig dagen is hij in hun midden verschenen. Hij nam hen mee tot bij Bethanië. Hij zegt: binnenkort worden jullie gedoopt met de Heilige Geest. Toen hij dat gezegd had werd hij omhooggeheven en opgenomen in een wolk. Dan staan er twee mannen in witte gewaden bij hen: 'Op dezelfde wijze zal hij terugkomen'. Daarna keren de apostelen van de Olijfberg terug naar Jeruzalem.

Na het kiezen van een vervanger voor Judas wordt de komst van de Heilige Geest verteld. Het verhaal is overbekend: De apostelen zijn bij elkaar op de dag van het Pinksterfeest. Er klonk een geluid van een hevige windvlaag en er verschenen een soort vuurtongen die zich op ieder van hen neerzetten. Allen werden vervuld van de Heilige Geest en begonnen op luide toon te spreken in vreemde talen. Dan houdt Petrus een lange redevoering, waarin hij de profeet Joël citeert en David. De toehoorders vragen wat zij moeten doen. Petrus antwoordt: keer u af van uw

huidige leven en laat u dopen. Zij die zijn woorden aanvaardden lieten zich dopen. Ongeveer drieduizend.

Zo vertellen de vier evangelisten het verhaal van Jezus ieder op zijn eigen manier, vanuit de theologie van de gemeente waarvoor ze schijven. Voor Marcus is Jezus de profeet die de nadruk legt op het volgen van Jezus. Matteüs trekt de parallel met Mozes als wetgever: Jezus als uitlegger van de wet in de Bergrede en een verschijning van Jezus, ook weer op een berg met het zedingsbevel. Lucas vertelt in het eind van zijn evangelie de opname van Jezus in de hemel, zoals ook Mozes en Elia opgenomen zijn. In het Pinksterverhaal van Lucas is Petrus de belangrijkste figuur terwijl de rest van het boek over de zedingsreizen van Paulus verhaalt. En Johannes, die vertelt de verhalen op zijn manier. Terwijl Jezus tegen Maria Magdalena zegt: raak me niet aan, zegt hij bij Lucas: raak me aan.



Hemelvaart. Illustratie Piet Worm

Verhalen vertellen- over het muisje Frederick

Door Albertine Wendte-Voncken



"Rondom de weide waar de koeien graasden en de paarden draafden, stond een muur van oude, oude stenen. En in die muur, vlak bij de schuur met de graanzolder, woonden de veldmuizen, een babbelziek gezinnetje. [...] Allemaal werkten ze dag en nacht. Allemaal- behalve Frederick." Want Frederick's talent ligt ergens anders: bij het vertellen van verhalen. Terwijl de muizen fourageren warmt Frederick zich in het zonlicht en bekijkt op zijn gemak alle kleuren. En wanneer de winter lang en koud is en de muizen hongerig zijn verwarmt hij ze op zijn beurt weer met zijn verhalen over de kleuren en de zon. Ik kreeg een beetje een Martha- en Maria-associatie toen ik het las. De illustraties zijn simpel en rustig en doen denken aan Rupsje Nooitgenoeg, ook zo'n klassiek jaren-70-boek met collages.

Vanochtend hoorde ik een podcast van Brené Brown, een onderzoekshoogleraar maatschappelijk werk, die veel onderzoek naar schaamte heeft gedaan en in haar podcast sprak met David Kessler, een expert op het gebied van rouw. Zij beschreven hoe de huidige

nieuwe wereld ons in een collectieve toestand van rouw heeft gebracht. Ieder rouwt op een andere manier, maar de gemene deler is het verlies van de wereld zoals we die kenden. Dat verlies kent vele vormen: de een maakt zich zorgen om familie of de eigen gezondheid, de ander is ontslagen, weer iemand vindt het moeilijk om de kinderen te onderwijzen en tegelijkertijd het werk gedaan te krijgen zoals de baas dat wil en nóg een ander zit in zijn eentje binnen op zijn flatje en hunkert naar nabijheid van naasten.

David Kessler heeft met Elizabeth Kübler-Ross een boek geschreven over de vijf stadia van rouw (ontkenning, woede, onderhandelen, neerslachtigheid en uiteindelijk aanvaarding) en in zijn meest recente boek beschreef hij hoe er volgens hem een zesde stadium is: betekenis geven. Het hoeft niet te gaan om de betekenis van het verlies, maar kan ook gaan om de betekenis van degene of datgene wat je verloren bent. Uiteraard moet dat betekenis geven niet te vroeg gebeuren, maar het is ook herkenbaar dat je de grote gevoelens die ons overspoelen in een kader

probeert te plaatsen en een begin maakt met de betekenis van wat je overkomt. Bij dat kader en bij het betekenis geven over de lange termijn kunnen verhalen helpen.

Natuurlijk zijn de verhalen uit de Bijbel in onze Kerk de leidende draad in de diensten. Helaas missen we de fysieke diensten nu even. Gelukkig zijn er online diensten te vinden van onze eigen predikanten, maar ook zendt Doopsgezind Nederland elke zondag een kerkdienst uit, elke keer vanuit een andere Gemeente. Ook eens mooi om een andere Gemeente te zien.

Ook op internet kwamen al snel vele verhalen. Die verhalen kunnen maar hóeven niet per se te gaan over Corona. Zo waren er ook verhalen die door toeval in deze tijd geplaatst werden en nu een andere lading krijgen. Op Radio 4 is er vanwege 75 jaar bevrijding een verhaal over de Tweede Wereldoorlog van vrouwen in een kamp in Sumatra die het Largo uit de 9e Symfonie van Dvořak als stemmenorkest hebben gezongen. De bladmuziek en koorpartijen zijn te vinden op hun site. Op de een of andere manier geeft dat ook in deze tijd hoop.

Gelukkig kent de wereld ook vele grote verhalenvertellers in de jeugd- en volwassenliteratuur en de poëzie. Een van de mooiste initiatieven van deze periode is het uitbrengen van de nieuwe DICHTER. Dit tijdschrift is voor kinderen van 6 tot 106 en wordt uitgebracht

door Plint, de organisatie die velen kennen van de posters op school met gedichten en beeldende kunst. DICHTER. wordt een aantal keren per jaar uitgebracht en staat vol met gedichten van verschillende dichters telkens over één onderwerp. Er stond al een ander onderwerp in de planning, maar de huidige tijd noopte de hoofdredacteur tot het uitbrengen van deze uitgave. Deze DICHTER. gaat over onze veranderde wereld en staat vol met prachtige gedichten die beschrijven, beschouwen en hoop geven.

Hopelijk krijg je met dit opzetje naar mooie verhalen weer inspiratie om zelf de verhalen op te zoeken, te lezen en te plaatsen in deze tijd. Misschien is dit zelfs een eerste aanzet om het verlies dat je leed, dat ieder van ons lijdt een begin van een betekenis te kunnen meegeven.

Lieve Broeders en Zusters: hou vol, hou afstand en blijf gezond!

- **DICHTER.** uitgave van Plint te koop via de webshop van www.plint.nl (de volgende DICHTER. gaat overigens over geloof)
- **Frederick** door Leo Lionni, vertaald door Harriet Laurey, uitgeverij Ankh-Hermes; 1974
- www.nporadio4.nl/zing-mee-de-nieuwe-wereld-home



Vele gezichten

In de komende tijd willen we verschillende leden, vrienden en belangstellenden, zowel jong als oud, aan het woord laten in de nieuwe rubriek: Vele gezichten. De keuze wordt gemaakt door de redactie. Deze maand Nicolaesz Vlaming.



Foto: Jan-Paul Rem

Nicolaesz Vlaming, KR-lid:

“Soms ontmoet ik God op een lange-afstandswandeling”

Door Dirk Visser

Lange-afstandswandelen geeft mij het gevoel van vrijheid, zegt Nicolaesz Vlaming, sinds vorig najaar KR-lid van onze Gemeente. “Elke zaterdag is de dag voor mij. Dan bepaal ik het tempo. Soms ontmoet ik God in de natuur of in de mensen die ik tegenkom. God ontmoeten op een moment dat je het niet verwacht, blijft voor mij telkens weer een wonder.

Zo vroeg onlangs ‘s morgens vroeg op het station van Zwolle een Engels-sprekende jongeman mij om een kop koffie. ‘Wil je ook wat eten’, vroeg ik. Ik rekende voor hem af. Hij bleek een Duitser te zijn die had besloten uit Duitsland weg te gaan en over de wereld te zwerven zonder een cent op zak. Hij had een bos oude verlepte rozen bij zich en gaf me er een. Die heb ik de hele dag meegedragen en thuis neergezet. Ik vond dat een wezenlijke ontmoeting.

Een ander voorbeeld. Ik wandel in etappes van Dursey Island in Zuidwest Ierland naar Turkije. Elke vakantie een stukje verder. Ik ben gevorderd tot Çiçmany in Slowakije. Ik zou overnachten bij een oude vrouw in een dorp van niks, ver van de bewoonde wereld. Zij wachtte

op mij in het lokale café. Ik sprak amper een woord Slowaaks en haar Duits reikte niet veel verder dan Ja en Nein. We hadden een heel leuke avond en hebben veel plezier gehad. Zij vertelde over haar zoon die, zo dacht ik te begrijpen, fysiotherapeut was en ver weg in Tsjechië woonde. Wonderbaarlijk dat zij mij, een vreemdeling, in haar woning toeliet. Volgens mij is dat God.

Soms kan een mens je bij het wandelen helpen met het wijzen van de weg of met een overnachting. Dat hoeft die persoon niet te doen. Dat zijn wezenlijke ontmoetingen.

Ik heb een tijd in Frankrijk gewoond. Daar heb ik nooit de de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella in Spanje gelopen. Ik hou niet van filewandelen en navenante commercie. Bovendien vragen ze dan ‘Bent u ook Pilgrim (pelgrim)?’ – Nee, echt niet. Wandelen beleef ik niet als een religieuze ervaring. In Nederland heb ik ooit, op aanraden, het Pieterpad gelopen. Ik vond er niets aan. Dan kom je van die horden wandeldames tegen. Je hoort ze van verre kwebbelen. Louter aandacht voor elkaar en niet voor de natuur, de stilte.

Ik vind het juist leuk om in onbekend gebied te lopen. Ik heb wel eens gewandeld van Kopenhagen naar Koper, een havenstad in Slovenië. Dat land heeft een tragische geschiedenis. In de bergen zie je allemaal monumentjes voor omgekomen partizanen. Dat raakt mij. Maar later lees ik dat die partizanen ook geen lieverdjes waren tijdens de Duitse bezetting. Dan kan ik daar lopend lang over prakkiseren.

Hoe ben ik tot geloof gekomen? Ik ben areligieus opgevoed. Dat vond ik wel prettig. Onbewust ben ik toch gaan zoeken. Ik kwam in Zandijk te wonen. Daar was de vermaning verbouwd. Op een zondagochtend ben ik eens binnen gaan kijken onder het mom van: Kan ik het gebouw ook eens van binnen bekijken. Wonderlijk, ik voelde me er meteen heel erg thuis. Ik trof een type van mensen die min of meer denken zoals ik. Maakt niet uit hoe je leeft. Maar wel een goed gesprek. Doopsgezinden denken niet dogmatisch maar bevragen oprecht kritisch. Ik dacht: Wat aardig wat hier gebeurt.

Op Palmzondag 1998 ben ik door ds. Rendert Gaaikema gedoopt. Hij is iemand met een open geest. Hij heeft altijd een

zakboekje bij zich waarin hij al zijn dopelingen heeft opgeschreven. 'Dat betekent dus echt iets voor jou', dacht ik. Een echt mens dus.

Nadat er een nieuwe predikant was gekomen en de gemeente meer esoterisch ging denken, vond ik het tijd om eens ergens anders te gaan kijken. Ik ben lid geworden in Amsterdam. Het geloof is hier geloof zonder flauwekul en zonder gedoe. Ik vind het prettig dat bij Henk, Ewoud, Essemie en Joke er plek voor twijfel is. En er wordt hier niet vanuit politieke, religieuze of quasi-modieuze dogma's gedacht.

Als leraar geschiedenis aan Het Amsterdams Museum ga ik sinds een jaar of vijf met een groep leerlingen naar de Singelkerk waar Henk en Joke ons ontvangen en rondleiden en waar de kinderen na een korte inleiding van Henk opdrachten uitvoeren. Dat doe ik eenmaal per jaar om ze het abstracte idee van Reformatie te laten beleven. Ik doe dat niet als zendeling, maar ik vind dat de leerlingen met zulke zaken kennis moeten

maken. Zo'n excursie vinden ze fantastisch. De Singelkerk is in de woorden van Henk Leegte "een prettige woning". Ook de koster van het Meerpadkerkje, Bob van der Laag, denkt er zo over: "Mijn huis is op het Singel". Zo ervaar ik dat ook.

In 2012 heb ik een 'sabbatical' gehad, een studiejaar. Ik woonde toen in het buurtschap Farebuorren bij Blije tussen Leeuwarden en Holwerd. Toen heb ik me tijdelijk aangesloten bij de Doopsgezinde Gemeente van Holwerd waar Korneel Roosma-de Vries toen een voortreffelijke voorganger was. Zij heeft in 2011-212 in heel het land Annie Mankes-Zernike gespeeld, de eerste vrouwelijke predikant in Nederland. In Holwerd had ik hetzelfde gevoel als eerder in Koog en Amsterdam; ik was meteen thuis.

Als ik ergens kom, dan wil ik de taal spreken die de mensen daar eigen is. Als kind was ik al gefascineerd door het Fries. Toen ik daar woonde, was ik heimelijk verliefd op iemand met een Friese achtergrond. Toen dacht ik: 'Nu ga ik het leren'. De basisvaardigheden zijn mij bijgebracht door Jelle Yntema uit Hilversum. Ik ben deze 'skoalmaster' hier nog steeds dankbaar voor.

Het examen was in Leeuwarden. Ik beloofde mezelf met een boek, Peke Donia. De koloniaal van de Friese schrijver Nyckle Haisma (1907-1943), die in Nederlands-Indië werkte en in een Japans interneringskamp is overleden. Het boek gaat over een jonge KNIL-soldaat die uit Nederlands-Indië terugkeert, maar teleurgesteld raakt. Friesland blijkt anders dan in zijn herinnering. Ook van de mensen in zijn geboortedorp is hij vervreemd.

Het boek raakte me. Ik herkende het thema. Daar wil ik op promoveren, dacht ik. Het wordt geen dissertatie op Nyckle Haisma, maar aan zijn boeken ontleen ik mijn thema: 'langstme' in het Fries, verlangen naar daar waar je bent opgegroeid. Een gevoel dat elke emigrant met zich meedraagt.

Ik heb het breder aangepakt. Ik heb ook gekeken naar Friezen die naar Amerika zijn geëmigreerd en daar het verlangen naar Friesland niet zijn kwijtgeraakt. Welke invloed hebben de buiten-Friezen ('Friezen om útens') op Friesland gehad? Wordt de Friese cultuur gedragen door Friezen buiten de eigen provincie? Ik noem Tsead Bruinja, de huidige Dichter des Vaderlands. Hij is geboren in Rinsumageest (Frl.), maar woont al weer een hele tijd in Amsterdam.

Voor de helft van mijn tijd zit ik in de schoolleiding en daarnaast geef ik aan zeven klassen geschiedenis. Op de vraag waarom ik voor de studie geschiedenis heb gekozen, heb ik wel even moeten broeden. Afgelopen zaterdag, al wandelend in het Drentse land, realiseerde ik mij het volgende. Mijn vader vertelde aan de rand van mijn bed mij steeds verhalen. Hij las gelukkig niet voor.

Het waren spannende verhalen over zijn tijd als jonge zeeman. Hij was 14 toen hij aan zijn opleiding begon. Ook vertelde hij dat hij tijdens zijn jeugd zeer ondeugend was. Zijn moeder stierf toen hij nog jong was. Daarna was hij meer op straat dan in de schoolbanken te vinden. Dat kon in Indië makkelijk omdat er alleen 's morgens school was.

Ik vond die verhalen prachtig. Hij kon ze niet vaak genoeg vertellen. Ik denk dat dit wegdromen naar een ongekend verleden en naar tijden die compleet vervlogen waren, mij inspireerde tot het precies willen weten hoe alles nu zat. Dat precies willen weten zit nog steeds in mij. En wat mensen zich herinneren en ook wat ze juist niet meer herinneren, is kernthema in mijn denken over geschiedenis.





Uit de kerkenraad

Sociale onthouding – Ook de Kerkenraad houdt zich aan de sociale onthouding en de laatste vergadering (16 april) vond dan ook plaats via een videoplatform. Wij zijn blij dat deze middelen bestaan en dat de processen binnen onze gemeente niet tot stilstand komen.

Uiteraard is de situatie waarin we ons bevinden besproken. We gaan er vanuit dat we in ieder geval tot 7 juni geen diensten in onze kerken kunnen houden en proberen dat gemis op andere wijze op te vangen. Hopelijk benaderen we met onze 'online dienstverlening' het gemeenschapsgevoel en de spirituele beleving van onze diensten. Maar ondertussen kijken wij ook vooruit naar de nabije toekomst en de (on)mogelijkheden waarmee wij geconfronteerd zullen worden. Is het in onze gebouwen mogelijk om aan de 1,5 meter-richtlijnen te voldoen en toch samen te komen? Een eerste verkenning is daartoe geschreven en een delegatie van de Kerkenraad heeft (op gepaste afstand) op 20 april al een rondgang gemaakt, samen met de koster, om naar oplossingen en aanpassingen te kijken. Hierbij is bijvoorbeeld gekeken naar de routing, naar voorzieningen voor ontsmetting en het vermijden van contactpunten (lichtknopjes op de toiletten bijvoorbeeld). Deze aanpassingen worden zo snel mogelijk uitgevoerd, zodat we bij verruiming van de maatregelen 'corona-proof' zijn.

Benoeming hofbestuurders – Ook een aantal reguliere bestuurlijke zaken is aan bod gekomen. Zo treedt per 1 mei 2020 Mieke Hoogvliet namens de Kerkenraad toe tot het bestuur van het Rijpenhof. Zij vervangt daarmee Trudy van Sluijs. Per diezelfde datum treedt Nicolaes

Vlaming, eveneens namens de Kerkenraad, toe tot het bestuur van het Zon'shof, ter vervanging van Aliza Hoomans. Wij danken Trudy en Aliza voor hun grote inzet in de afgelopen jaren.

Digitaal collecteren – Helaas zijn met het wegvallen van onze fysieke diensten ook de collecten weggevallen. Wij zoeken een oplossing. Via onze nieuwsbrieven laten wij u weten welke mogelijkheid wij hiertoe kunnen bieden. Overigens is de mogelijkheid om, naast de gewone collectes, ook digitaal te collecteren al langer een agendapunt. Een 'pilot' zat er al aan te komen. Deze optie is nu nog actueler geworden en daar wordt verder aan gewerkt.

Algemene Ledenvergadering – De Algemene Ledenvergadering (ALV) zal dit jaar vóór de zomer plaatsvinden, uiteraard indien de omstandigheden het toelaten. Dit betekent een verschuiving van enkele maanden ten opzichte van voorgaande jaren. Hiervoor is onder meer gekozen omdat de formele afsluiting van de jaarrekening, in het najaar, wel erg ver na de boekhoudkundige afronding plaatsvond.

Aan de jaarrekening 2019 en aan het jaarverslag van de kerkenraad 2019/2020 wordt inmiddels het nodige werk verricht. In deze Kerkenraadsvergadering is in dat verband besloten om de middelen die vorige jaar zijn verkregen uit de liquidatie van het 'Broederschapshuis Bilthoven' onder te brengen in een apart fonds: het Kees Boeke Fonds. Op de ALV volgt, zo nodig, meer toelichting hierop.

Helaas kan ook het geplande ontbijt en de bijbehorende voorstelling in het kader van de Vrijheidsmaaltijd op 5 mei 2020 niet in de oorspronkelijke vorm doorgaan. Gelukkig hebben we een online alternatief gevonden.

Op dinsdag 5 mei biedt de Doopsgezinde Singelkerk een alternatieve 'ontbijtvoorstelling' aan in het kader van de Amsterdamse vrijheidsmaaltijden met de voorstelling Vannacht naar Dag. Geheel in lijn met de RIVM-richtlijnen is de voorstelling inmiddels in onze Singelkerk opgenomen en bewerkt voor online vertoning. Speciaal voor Bevrijdingsdag kunt u hier op elk moment van deze dag van genieten.

Vannacht naar Dag

In haar voorstelling *Vannacht naar Dag* vertelt Quirine Melssen persoonlijke oorlogsverhalen, begeleid door Eddy van Dijken op vleugel en Jelte van Andel op cello. Zoals het verhaal van Quirine's moeder die de slag om

Arnhem meemaakte, en vier andere persoonlijke verhalen die samen één geheel vormen en verschillende gezichtspunten laten zien. De verhalen in de performance starten in WO II maar lopen door tot het heden. Wij leven immers nu wel in vrijheid, maar op andere plaatsen in de wereld is het oorlog en zijn er nog steeds veel mensen op de vlucht.

Iedere oorlog bevat gruwelijkheden en dilemma's. Daarom hebben de vijf verhalen in de performance een universele waarde. Wat doen wij met onze kennis van het verleden? Hoe bewaren we onze herwonnen vrijheid? Hoe kunnen we het verleden zin geven?

Na de nacht wordt het altijd weer dag. Zoals ook op de zondagochtend bij het begin van de dienst stevast een kaars aangestoken wordt als symbool voor het licht dat sterker is dan de duisternis. Om de terugkeer en overwinning van het licht te vieren wordt deze performance dan ook vroeg in de ochtend online aangeboden vanuit de Doopsgezinde Singelkerk.

Tijden & informatie

Vanaf de vroege ochtend op dinsdag 5 mei is de voorstelling 24 uur lang online te vinden via onze website www.doopsgezindamsterdam.nl. Wilt u hierover apart geïnformeerd worden mail dan naar: info@vdga.nl

Sijtske Molewijk – Assendorp 17 oktober 1926 – 17 april 2020

Ons bereikte het bericht dat in Amsterdam op 17 april 2020, na een rijk leven, op 93-jarige leeftijd is gestorven ons gemeentelid zr Sietie Molewijk-Assendorp. Zij werd in 1926 geboren in het Friese dorp Tzummarum, boven Franeker, niet ver van de Waddenzee.

Na het overlijden van haar man Sipke Molewijk in 2014 ging zij alleen dapper door. Echter, na de periode van intense zorg voor haar man, namen haar eigen krachten in de laatste jaren zowel mentaal als fysiek langzaam af.

Haar kinderen Gerard en Marja Molewijk zijn bedroefd om haar heengaan, maar denken met liefde en dankbaarheid aan haar zoals zij was, en om wat zij voor hen betekend heeft. Onder een foto op de annonce stond: 'Ik heb een mooi leven gehad.'

De afscheidsbijeenkomst in kleine kring vond plaats op vrijdagmiddag 24 april 2020 op begraafplaats Zorgvlied in Amsterdam. 'Leven is werken aan herinneringen voor later.' Dat zal ook Sietie Molewijk in grote mate gedaan hebben.

Ewoud Roos

Cornelis Hendrik Hartog 9 november 1926 – 6 april 2020

Op maandag 6 april 2020 is op 93-jarige leeftijd overleden ons gemeentelid Cees Hartog. Broeder Hartog woonde de laatste jaren in een serviceflat in Amstelveen, in de buurt van zijn dochter en schoonzoon, nadat hij en z'n vrouw vele jaren in Purmerend hadden gewoond.

Geboren in 1926 in Amsterdam ging hij met zijn ouders mee naar de Oosterparkkerk en raakte hij betrokken bij het jongerenwerk van ds Van der Veen, door wie hij in 1946 in de Singelkerk gedoopt werd. In militair tenue, omdat hij ieder moment opgeroepen kon worden voor Nederlands-Indië. Van 1947 tot 1950 diende hij bij de geneeskundige dienst op Sumatra; hij verzorgde – zoals hijzelf benadrukte – slachtoffers van beide zijden, en zieken van de lokale bevolking.

In het Doopsgezind Weekblad werd in die tijd opgeroepen om te schrijven met de militairen ver van huis. Een meisje Zeeman uit Den Haag deed dat, en tussen Cees Hartog en Mien Zeeman ontstond over en weer in die jaren een hartelijk briefcontact. Weer thuis zocht hij haar toch maar eens op, 'en zo is het gekomen...', vertelde hij vol trots. In 1954 trouwden ze, het echtpaar kreeg twee kinderen, Wilma en Bert, en later een kleinzoon Max.

Cees Hartog werkte 40 jaar bij Dunlopillo, een Engels bedrijf in matrassen en kussens, waar hij uiteindelijk in de Nederlandse directie kwam.

Na zijn pensionering werden hij en z'n vrouw actief bij het Wereld Natuur Fonds. Een slaap-kamer thuis werd ingeruimd als winkel voor de regio. Hij kon uitstekend regelen en organiseren, en was zeer punctueel.

In april 2013 overleed zijn vrouw. Wij konden toen wel met elkaar afscheid van haar nemen. Nu vond de crematie in besloten kring plaats, op vrijdagmiddag 10 april.

Dochter Wilma vertelde dat vader in alle rust is gestorven, de kaars was opgebrand. Ze kijkt er naar uit om eind november, wanneer op de laatste zondag van het kerkelijk jaar onze gestorvenen worden herdacht, naar de Singelkerk te komen. De kerk waar haar vader gedoopt werd, en haar ouders trouwden.

Ewoud Roos



Quirine Melssen 5 mei 2020

Vannacht naar Dag

75 jaar vrede
en vrijheid

Een performance
die van donker
naar licht voert

Gepresenteerd door
Doopsgezind Amsterdam
vanuit de Singelkerk

www.doopsgezindamsterdam.nl

Het team



Essemie van Dunné
voorganger, jongeren-
en opbouwwerker
in Noord
t 06 48 35 07 25
e.vandunne@vdga.nl



Joke van der Heide
jongerenwerk
t 06 17 96 43 71
j.vanderheide@vdga.nl



Henk Leegte
predikant
t 06 45 62 62 70
h.leegte@vdga.nl



Ewoud Roos
predikant
t 06 48 88 35 97
e.roos@vdga.nl



Liliane van der Steur
jeugdwerker
t 06 21 39 75 44
l.vandersteur@vdga.nl



Ook in mei zijn er, vanwege de coronacrisis, geen samenkomsten in de Singelkerk, Meerpadkerkje en Menno Simonshuis.

Collectebestemmingen mei

Als u in plaats van een gift in de collectezak voor de eigen gemeente een bedrag wilt overmaken kunt u dat doen op rekeningnummer NL11INGB0000141442.



• 3 mei – Stuwkracht 10

Stuwkracht 10, een doopsgezind initiatief, krijgt verzoeken om financiële hulp uit alle hoeken van de wereld en helpt onmiddellijk in plotseling ontstane noodsituaties, 'stil' en eenmalig. Tijdens het Doopsgezind Wereldcongres in Amsterdam (1967) werd een oproep gedaan om 10% van het inkomen te bestemmen voor het lenigen van de nood in de wereld. Bijna honderd doopsgezinden gaven gehoor aan deze oproep en zo ontstond de Stichting Stuwkracht 10.
Rekeningnummer: NL30INGB0001211010
t.n.v. Stuwkracht, Oostzaan

• 10 mei – Broederschapscollecte t.b.v. de ondersteuning van de Indonesische broederschappen

Er zijn drie Broederschappen in Indonesië; twee daarvan kunnen onze steun goed gebruiken, nl. Gereja Injili di Tanah Jawa (GITJ) (ca. 65.000 leden), ontstaan uit Nederlandse zending, en de Gereja Kristen Muria Indonesia (GKMI) (ca. 16.300 leden), voornamelijk bestaande uit Indonesiërs van Chinese afkomst.
Rekeningnummer: NL19ABNA0243493886 t.n.v. Alg. Doopsgez. Sociëteit, Amsterdam inzake Indonesië

• 17 mei – Paraguay t.b.v. Hospital Km 81

Dit Doopsgezinde ziekenhuis maakt deel uit van een comité van kerken (een vereniging van 31 Duitstalige Doopsgezinde kerken in Paraguay). Het ziekenhuis richt zich op de behandeling en verzorging van lepra en tuberculose patiënten en patiënten met HIV/AIDS. De verleende zorg is gedeeltelijk gratis. Patiënten worden aangemoedigd om, indien mogelijk, te betalen voor de zorg. Echter, in veel gevallen hebben patiënten

behoefte aan donaties voor behandeling en zorg. De totale begroting van het ziekenhuis bestaat uit bijdragen van kerken, ondersteuning voor speciale projecten van internationale organisaties en vele donaties
Voor meer informatie: www.km81.org

• 24 mei – Jeannette Noëlhuis Amsterdam

Het Jeannette Noël Huis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Hun levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De gemeenschap is ontstaan vanuit de Catholic Workerbeweging in de Verenigde Staten. De Catholic Worker is een beweging van radicale christenen en is pacifistisch en anarchistisch ingesteld: De loyaliteit aan het Koninkrijk van God is groter, dan de loyaliteit aan het Koninkrijk der Nederlanden. Het is hun streven om het evangelie handen en voeten te geven door vreedzame getuigenissen op plekken waar het wringt en door concrete hulp aan de armsten.
Rekeningnummer: NL91INGB0002725828 t.n.v. Jeannette Noëlhuis, Amsterdam

• 31 mei, Pinksteren – Broederschapscollecte t.b.v. Doopsgezinde Zending

De Doopsgezinde zending richt zich op toerusting van mensen die zich in willen zetten voor de kerkelijke gemeente. Zo wil zij bijvoorbeeld een bijdrage leveren aan het samen verstaan van Bijbelverhalen en aan wat die voor ons en anderen kunnen betekenen. Niet alleen overzee, maar zeker ook in eigen land.
Rekeningnummer: NL91TRIO0338520058
t.n.v. Doopsgezinde Zending, Amsterdam

Hoop op vlinder

Door Karen Lammers

Een crisis maakt altijd duidelijk wat doorgaans onderbelicht blijft. Over deze tijd van het coronavirus schreef ik eerder al dat dit hopelijk een tijd wordt van hernieuwde inzichten in de cruciale waarde in het leven van kunst en wetenschap, van zorg en onderwijs, van de zachte krachten en de verbeelding. Ik sprak ook de hoop uit dat kleine empathische beginsels, die her en der ontpoppen, gestalte zullen krijgen en krachtig zullen uitgroeien, langdurig vorm zullen krijgen.

Wanneer de tijd voortgegaan is en we in de toekomst beland zijnd terug zullen kijken op deze periode, waarin de wereld zijn adem inhoudt, dan wil ik me deze spanne tijds zo herinneren: Als een moment waarop de mensheid met een schok ontwaakte uit haar dwaling en een transformatie onderging, als een rups die zich tot vlinder ontpopt. Als een opmaat voor een nieuw begin. Als een moment in de geschiedenis waarop de mensheid in staat was om haar genialiteit te bewijzen door een fundamentele herijking door te voeren en de zachte krachten doorslaggevend te laten zijn. Als een periode waarin een andere maatstaf tot de hoogste werd verheven, namelijk die van erkenning en respect voor de wereld. Als een terugkeer op onze schreden, weg van de hubris naar een nederigstemmend inzicht, weg van de nietsonziende macht van het geld naar een verstandig handelen vanuit een ruim hart. Als een tijd van een hernieuwd besef, dat wij slechts passanten zijn in deze wereld, waarop wij als een toeristisch kampeerder ons tentje opzetten, in het moment en in harmonie met de natuur leven, de zon komt op, de zon gaat onder, waarna we voor de volgende passant een even puur stukje grond achterlaten als we zelf een spanne tijds eerder aantreffen, alsof we er niet geweest zijn.

Zwevend tussen een gevoel van ontzag voor de immense kracht van de natuur, van microorganismen die, ongezien met het blote oog, een wereld plat leggen en overgave aan een onbestemde, beklemmende situatie, is het mijn hoop – dat moge uit het voorgaande blijken – dat deze periode van aan huis gekluisterd zijn niet alleen een zware opoffering is, maar ook een periode van het ontstaan van nieuwe ideeën voor de wereld, een cocon-tijd, een transformatie-tijd, waaruit ze als een vlinder tevoorschijn komt en wegfladdert, de nieuwe bloemen omarmend.

Oproep aan de lezers:
De komende tijd willen we graag verhalen plaatsen van een ieder, die dat wil, over hoe u deze tijd van de coronacrisis beleeft met een focus op hoe u zich deze periode wilt herinneren.



Kopij voor het volgende nummer vóór **11 mei 2020** sturen aan Mieke Krebber
Mail: m.krebber@chello.nl
Adres: Europaplein 89, 1078 GZ Amsterdam (telefoon 020-6731926).

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet op te nemen.

Secretariaat en administratie

Singel 452
1017 AW Amsterdam
t kerk (020) 623 45 88
t secretariaat (020) 624 65 73
t boekhouding (020) 627 70 72
gironummer
NL11INGB0000141442 (VDGA)
website www.vdga.nl
website van de ADS: www.ads.nl

COLOFON

idA, in dit Amsterdam
Maandblad voor geloof
en gemeentelieven van
Doopsgezind Amsterdam.

Redactie

Essemie van Dunné
Sjoukje Halbertsma
Joke van der Heide
Karen Lammers
Wim de Vries Lentsch
Mieke Krebber (eindredacteur)
Interviews: Dirk Visser

Ontwerp en realisatie

Ontwerpgroep Lâle, www.lale.nl
T (033) 462 46 93



Verzending idA via het secretariaat:
e-mail: secretaris@vdga.nl

KERKDIENSTEN

In mei zullen er geen kerkdiensten plaatsvinden in Singelkerk, Meerpadkerkje en Menno Simonshuis. De hoop is dat in juni de kerkdiensten weer kunnen worden hervat. In mei ontvangt ieder, van wie het e-mailadres bekend is bij het secretariaat, een mail met tekst en orgelmuziek voor een thuisdienst.

Als u wel een e-mailadres hebt en tot nog toe de thuisdiensten niet hebt ontvangen dan is uw adres niet bekend bij het secretariaat. Wilt u de thuisdiensten wel ontvangen geef uw adres dan door aan secretaris@vdga.nl. De gemeente heeft een privacy regeling.

Gedicht van de maand

Uitgekozen door Hetty Smit

* Kitty O'Meara is een gepensioneerde lerares, woont in Madison/Wisconsin. Zij schreef het in een poging haar eigen angsten te beteugelen m.b.t. de covid-19-pandemie. Het wordt inmiddels wereldwijd gelezen. Het biedt hoop dat er iets kan voortkomen uit deze collectieve staat van 'samen, apart'.

*Wie levert
voor de volgende
idA een lied of
gedicht in?*

En de mensen bleven thuis

*Door Kitty O'Meara**

*En de mensen bleven thuis,
en ze lazen boeken,
en luisterden, en ontspanden,
en deden oefeningen, en maakten kunst, en speelden spelletjes.
en leerden nieuwe manieren van zijn, en waren stil.*

*En ze luisterden met meer aandacht.
Sommigen mediteerden, sommigen baden, sommigen dansten.
Sommigen kwamen hun schaduwen tegen.
En de mensen begonnen anders te denken.*

*En de mensen genazen.
En, in de afwezigheid van mensen die onwetend, gevaarlijk,
en harteloos leefden, begon de Aarde te helen.*

*En toen het gevaar geweken was,
en de mensen weer samenkwamen,
rouwden ze om hun verlies,
en maakten ze nieuwe keuzes,
en droomden ze nieuwe dromen.
en creëerden ze nieuwe manieren om de Aarde volledig te helen,
omdat ze zelf geheeld waren.*